

Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Fiziksel Aktivite ve Algılanan Fiziksel Okur Yazarlık Düzeylerine Etkisi

Kürşat SENER¹, Ahmet Gökhan YAZICI²

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 01.09.2025

Kabul Tarihi: 23.09.2025

Online Yayın Tarihi:

15.12.2025

Anahtar Kelimeler:

Beden Eğitimi Öğretmeni,
Demografik Değişkenler,
Fiziksel Aktivite, Fiziksel
Okuryazarlık

DOI:

10.55238/seder.1775686

Amaç: Bu çalışmada, beden eğitimi öğretmenleri ile pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının fiziksel aktivite ve algılanan fiziksel okuryazarlık düzeylerinin demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmaya Kars ilinde görev yapan 116 beden eğitimi öğretmeni ve Kafkas Üniversitesi'nde öğrenim gören 274 öğretmen adayı olmak üzere toplam 390 katılımcı dâhil edilmiştir. Veriler, Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği (FAYÖ) ve Spor Okuryazarlığı Farkındalık Ölçeği (SOYFÖ) ile toplanmıştır. Ölçeklerin iç tutarlılık katsayıları yüksek bulunmuştur (FAYÖ $\alpha=0,947$; SOYFÖ $\alpha=0,944$). Katılımcılara ayrıca demografik bilgileri içeren kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde normallik testleri yapılmış; bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA ile cinsiyet, yaş, medeni durum ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklılıklar incelenmiştir.

Bulgular: Katılımcıların fiziksel aktivite düzeyi ortalaması $3,97\pm0,62$, spor okuryazarlık algısı ortalaması ise $4,33\pm0,70$ olarak bulunmuştur. Cinsiyete göre anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$). Medeni duruma göre evli bireylerin hem fiziksel aktivite ($\bar{x}=4,19$) hem de spor okuryazarlık algısı ($\bar{x}=4,55$) bekârlardan ($\bar{x}=3,86$; $\bar{x}=4,22$) anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Yaş değişkenine göre 32–37 yaş grubu ($\bar{x}=4,44$; $\bar{x}=4,68$) ile 44–49 yaş grubu ($\bar{x}=4,20$; $\bar{x}=4,47$) daha yüksek puanlara sahiptir ($p<0,05$). Mesleki kıdem açısından ise 16–20 yıl ($\bar{x}=4,33$; $\bar{x}=4,67$) ve 26 yıl üzeri deneyime sahip katılımcılar ($\bar{x}=4,36$; $\bar{x}=4,84$), 1–5 yıl deneyimi olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar göstermiştir ($p<0,05$).

Sonuç: Araştırma bulguları, beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının fiziksel aktivite ve spor okuryazarlık düzeylerinin medeni durum, yaş ve mesleki deneyim değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur.

The Impact of Physical Activity and Perceived Physical Literacy Levels on Physical Education Teachers and Pre-service Teachers Receiving Pedagogical Formation Training

Abstract

Article Info

Received: 01.09.2025

Accepted: 23.09.2025

Online Published:

15.12.2025

Keywords: Physical
Activity, Physical Literacy,
Physical Education
Teacher, Demographic
Variables

Aim: The purpose of this study was to examine the physical activity levels and perceived physical literacy of physical education teachers and pre-service teachers receiving pedagogical formation training in relation to demographic variables

Method: The study sample consisted of 390 participants, including 116 physical education teachers working in the province of Kars and 274 pre-service teachers enrolled in the pedagogical formation program at Kafkas University. Data were collected using the Physical Activity Competence Scale (PACS) and the Sports Literacy Awareness Scale (SLAS), both of which demonstrated high internal consistency (PACS $\alpha=0.947$; SLAS $\alpha=0.944$). In addition, a personal information form was administered to gather demographic data. Normality assumptions were tested, and independent samples t-tests as well as one-way ANOVA were applied to analyze differences across gender, age, marital status, and professional experience

Results: The participants' mean score for physical activity was 3.97 ± 0.62 , while the mean score for perceived sports literacy was 4.33 ± 0.70 . No statistically significant differences were found by gender ($p>0.05$). Regarding marital status, married participants reported significantly higher physical activity ($M=4.19$) and sports literacy levels ($M=4.55$) compared to single participants ($M=3.86$; $M=4.22$) ($p<0.05$). Age-related analyses indicated that participants aged 32–37 years ($M=4.44$; $M=4.68$) and 44–49 years ($M=4.20$; $M=4.47$) had significantly higher scores ($p<0.05$). Concerning professional experience, those with 16–20 years ($M=4.33$; $M=4.67$) and over 26 years ($M=4.36$; $M=4.84$) of service scored significantly higher than participants with 1–5 years of experience ($p<0.05$)

Conclusion: The findings revealed that the physical activity and sports literacy levels of physical education teachers and pre-service teachers differed significantly according to marital status, age, and professional experience

¹ Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, Erzurum/Türkiye. kursat.senger@kafkas.edu.tr ORCID: 0000-0002-1588-3542

² Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum/Türkiye. agokhan.yazici@atauni.edu.tr ORCID: 0000-0001-7069-304X

Giriş

Eğitimde niteliğin artırılması, öğretmenlerin sahip olduğu mesleki yeterlikler, alan uzmanlığı, pedagojik donanım ve öğretim sürecini yönetme becerileri ile mümkündür. Öğretmen, öğrencinin bilişsel ve sosyal gelişiminin yanı sıra, fiziksel, duygusal ve davranışsal özelliklerini etkileyen çok boyutlu bir rehberdir. Bu nedenle öğretmenlik mesleği yalnızca bilgi aktarma süreci olarak değil, öğrencilerin yaşam tarzlarını, değerlerini ve öğrenme motivasyonlarını şekillendiren bütüncül bir profesyonel faaliyet olarak ele alınmaktadır (Öksüzoğlu, 2009). Beden eğitimi ve spor alanında görev yapan öğretmenler ise bu sorumluluğun daha da genişletilmiş bir versiyonunu taşımakta hem sağlıklı yaşam davranışlarının kazandırılmasında hem fiziksel aktiviteye ilişkin kalıcı alışkanlıkların oluşturulmasında hem de psikomotor becerilerin geliştirilmesinde kritik bir rol üstlenmektedir (Şahin, 2005).

Beden eğitimi öğretmeni, motor beceri eğitimi, hareket analizi, oyun ve spor bilgisi, ölçme-değerlendirme becerileri, güvenli öğrenme ortamı oluşturma, iletişim ve sınıf yönetimi gibi çok yönlü yetkinliklere sahip olmalıdır. Bu öğretmenlerin mesleki rolleri yalnızca ders ortamıyla sınırlı kalmayıp, öğrencilerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarını etkileyen birer rol model olarak da önem taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenin fiziksel aktivite düzeyi, spor kültürüne yönelik bilgisi ve fiziksel okuryazarlık algısı öğrencilerin davranışlarına doğrudan yansıyan önemli belirleyicilerdir (Uğraş, 2013).

Türkiye’de öğretmen yetiştirme politikaları zaman içerisinde çeşitli yapısal dönüşümler geçirmiştir. Eğitim fakültesi dışındaki farklı lisans programlarından mezun olan bireylerin de öğretmenlik yapabilmesine imkân sağlayan pedagojik formasyon programları bu dönüşümün önemli bir parçasıdır (Eraslan & Çakıcı, 2011). Pedagojik formasyon eğitimi alan bireyler, öğretmenlik mesleğine girişte belirli pedagojik kazanımlar elde etmektedir; ancak beden eğitimi alanında görev alacak öğretmen adaylarının fiziksel aktivite yeterlilikleri, spor kültürü bilgileri ve fiziksel okuryazarlık düzeyleri üzerinde daha fazla çalışma yapılmasına ihtiyaç vardır. Bu gereklilik, özellikle farklı yaş gruplarından, farklı eğitim geçmişlerine sahip öğretmen adaylarının mesleğe hazırlık süreçlerinde ortaya çıkan farklılaşmalarla ilişkilidir (YKK, 2015).

Fiziksel aktivite, bireyin günlük yaşamında gerçekleştirdiği tüm hareket davranışlarını kapsayan temel bir sağlık göstergesidir. Düzenli fiziksel aktivite, kronik hastalıkların azaltılması, psikolojik iyi oluşun geliştirilmesi, yaşam kalitesinin artırılması ve sosyal katılımın desteklenmesi açısından kritik bir öneme sahiptir (Garber, Blissmer, Deschenes, Franklin, Lamonte, Lee & Swain, 2011). Bununla birlikte fiziksel aktivite alışkanlığı, bireylerin motivasyonu, çevresel olanakları, öz yeterlik algısı ve fiziksel okuryazarlık düzeyi gibi birçok faktörle yakından ilişkilidir (Demir & Cicioğlu, 2018).

Fiziksel okuryazarlık kavramı son yıllarda uluslararası literatürde giderek daha fazla önem kazanan bir yapıdır. Whitehead (2010) tarafından yaşam boyu hareket becerilerini destekleyen temel bir yeterlik olarak tanımlanan fiziksel okuryazarlık; bireyin fiziksel aktiviteye katılımında bilgi, beceri, motivasyon ve güven bileşenlerini kapsayan çok boyutlu bir yapıdır. Hyndman ve Pill (2018) ile Jurbala (2015), fiziksel okuryazarlığın yalnızca motor becerilerle değil, aynı zamanda bireyin fiziksel etkinliklere yönelik algıları, duygusal tepkileri ve bağlamsal farkındalık düzeyiyle de ilişkili olduğunu vurgulamaktadır. Bu kavramın öğretmen eğitiminde güçlü bir yer edinmesi, öğrencilerin erken yaşlardan itibaren fiziksel aktiviteye bağlı olumlu yaşam tarzı geliştirmelerinde etkili olmaktadır.

Öğretmenlerin fiziksel aktivite yeterlikleri ve fiziksel okuryazarlık algıları, onların mesleki performanslarını ve öğrenci davranışlarına yönelik örnek olma kapasitelerini doğrudan etkileyebilmektedir (Çuhadar, 2021). Bu bağlamda yaş, cinsiyet, medeni durum ve mesleki kıdem gibi demografik değişkenlerin öğretmenlerin fiziksel aktivite ve fiziksel okuryazarlık düzeyleri üzerinde dikkate değer farklılıklara yol açabildiği literatürde vurgulanmaktadır. Ancak bu sonuçlar çalışmadan çalışmaya değişiklik göstermekte ve daha fazla ampirik veriye ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Bu araştırma, beden eğitimi öğretmenleri ile pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının fiziksel aktivite ve algılanan fiziksel okuryazarlık düzeylerini inceleyerek, bu değişkenlerin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Böylece öğretmen yetiştirme süreçlerinde fiziksel aktivite ve fiziksel okuryazarlığın önemini vurgulanması, eğitim politikalarının geliştirilmesi ve öğretmen adaylarının yeterlik düzeylerinin güçlendirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Materyal ve Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Tarama modelleri, mevcut durumun betimsel olarak ortaya konmasını amaçlayan ve geniş örneklemle çalışmayı mümkün kılan araştırma desenleridir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2017). Bu bağlamda öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının fiziksel aktivite yeterliği ile algılanan fiziksel okuryazarlık düzeyleri incelenmiştir.

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Kars ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Evren toplamda 390 katılımcıdan meydana gelmiş olup bunların 116'sını beden eğitimi öğretmenleri, 274'ünü ise öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi tercih edilmiş ve evrenin tamamına ulaşılması nedeniyle örneklemin araştırmayı temsil gücünün yüksek olduğu kabul edilmiştir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2017).

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, 2024–2025 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, öğretmen ve öğretmen aday gruplarına yüz yüze ve çevrim içi uygulama yöntemleri kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama sürecinde katılımcılara araştırmanın amacı, kapsamı ve gizlilik ilkeleri hakkında ön bilgilendirme yapılmış; çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen bireylerden elektronik onam alınmıştır. Öğretmenlerden veriler görev yaptıkları okullarda uygun oldukları zaman aralıklarında, öğretmen adaylarından ise ders dışı zamanlarda çevrim içi form aracılığıyla elde edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin tümü, orijinal geliştiriciler tarafından izin verilen çeviri ve uygulama koşullarına uygun biçimde uygulanmıştır (Campbell, Rodríguez, Chavarría & García, 2016; Saygın, Yıldırım & Karacabey, 2015; Ülker, 2019). Veri toplama süreci yaklaşık üç hafta sürmüş ve katılımcıların soruları eksiksiz olarak yanıtlaması sağlanmıştır.

Etik uygunluk, Kafkas Üniversitesi Etik Kurulu'nun 27/03/2024 tarihli ve 70 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Katılımcı tüm bireylerden gizlilik, anonimlik ve gönüllü katılım ilkeleri doğrultusunda araştırmaya katıldıklarına dair teyit alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği (FAYÖ)

Bu araştırmada fiziksel aktivite yeterliğini değerlendirmek amacıyla, Campbell, Rodríguez, Chavarría ve García (2016) tarafından geliştirilen Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Saygın, Yıldırım ve Karacabey (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek toplam 26 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipi bir yapı içermektedir (1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum). Bu çalışma kapsamında ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .947$ olarak hesaplanmış ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Spor Okuryazarlığı Farkındalık Ölçeği (SOYFÖ)

Katılımcıların spor okuryazarlığı farkındalık düzeylerinin belirlenmesinde, Ülker (2019) tarafından geliştirilen Spor Okuryazarlığı Farkındalık Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek spor kültürü, sporun toplumsal işlevleri ve sportif değerler gibi boyutları içeren 5'li Likert tipi maddelerden oluşmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, bireyin spor okuryazarlığı farkındalığının arttığını göstermektedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alfa katsayısı $\alpha = .944$ olarak bulunmuştur.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu; katılımcıların yaş, cinsiyet, medeni durum, mesleki kıdem ve program türü gibi demografik değişkenlerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sürecine başlamadan önce veri setinde eksik veri, uç değer (outlier) ve normallik varsayımı kontrol edilmiştir. Normallik dağılımını değerlendirmek amacıyla hem Kolmogorov–Smirnov hem de Shapiro–Wilk testleri uygulanmış, ayrıca histogram grafikleri, Q–Q plotlar ve çarpıklık/basıklık değerleri incelenmiştir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2017).

Dağılımın normal olduğu durumlarda parametrik testler tercih edilmiştir. Buna göre:

- İki grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t-testi,
- Üç ve daha fazla grup karşılaştırmalarında tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

ANOVA sonucunda anlamlı farklılık elde edilen durumlarda farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır.

Elde edilen sonuçlar raporlanırken ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (Ss), t, F, sd ve p değerleri APA 7 raporlama kurallarına uygun olarak verilmiştir. Ayrıca sonuçların etki düzeylerini değerlendirmek amacıyla ikili karşılaştırmalarda Cohen's d, çok gruplu karşılaştırmalarda ise eta kare (η^2) etki büyüklüğü istatistikleri kullanılmıştır. Bütün analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Veri çözümlenmeleri yapılmadan önce ilgili ölçüm araçları için güvenilirlik sınamaları Cronbach'ın Alfa katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. İlgili gözlemler için normallik dağılımı kontrolleri basıklık ve çarpıklık katsayıları, boxplot, medyan, ortalama, hesaplanarak değerlendirilmiş; Fiziksel Aktivite Ortalama değişkeni için hesaplanan çarpıklık (-0,591) ve basıklık (0,138) değerleri normal dağılıma yakın bir dağılıma işaret ettiği görülmüştür. Ortalama (3,97) ile medyan (4,00) arasındaki fark da oldukça düşüktür. Bu veriler, Fiziksel Aktivite Ortalama değişkeninin normal dağılım varsayımını büyük ölçüde sağladığını göstermektedir.

Spor Okuryazarlık Ortalama değişkenine ait çarpıklık (-1,510) ve basıklık (1,727) değerleri ise normal dağılım Kabul edilebilir bir dağılıma işaret etmektedir. Ortalama ve medyan değerleri arasındaki fark da bu durumu desteklemektedir. Bu nedenle, Spor Okuryazarlık Ortalama değişkeni için normallik varsayımı büyük ölçüde sağlanmaktadır.

SOYFÖ'nün iç tutarlılığı için Cronbach'ın Alfa katsayısı 0,944 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Çalışmadaki diğer ölçüm aracı olan FAYÖ'nün güvenilirliğinin belirlenebilmesi amacıyla tüm alt boyutlar ile ölçek geneline ait Cronbach'ın Alfa katsayısı ise 0,947 olarak hesaplanmıştır. Özdamar (1997) Cronbach'ın Alfa iç tutarlılık katsayısının 0-.40=güvenilir değil; .40-.60=düşük; .60-.80=orta; .80-1.00=yüksek güvenilirlik şeklinde değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu değerler Özdamar'a (1997) göre her iki ölçeğin orta/yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir. İç tutarlılığa ilişkin bulgulara Tablo 2'de ayrıca yer verilmektedir.

Bu çalışmada cevap aranan ilk sorusu olan "*Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve formasyon alan öğretmen adayları öğrencilerin fiziksel aktivite ve algılanan fiziksel okur yazarlık düzeyleri nedir?*" in cevaplanabilmesi için hesaplanan EPOO alt boyutları ile geneline ait ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS.) değerleri verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	145	37,2
Erkek	245	62,8
Yaş		
20-25 yaş arası	270	69,2
26-31 yaş arası	12	3,1
32-37 yaş arası	19	4,9
38-43 yaş arası	18	4,6
44-49 yaş arası	50	12,8
50 ve üzeri	21	5,4
Medeni Durum		
Evli	128	32,8
Bekâr	262	67,2
Meslekte Tecrübe Yılı		
1-5 yıl	277	71,0
6-10 yıl	26	6,7
11-15 yıl	34	8,7
16-20 yıl	26	6,7
21-25 yıl	18	4,6
26 ve üzeri	9	2,3

Not. EB = Etki büyüklüğü (Cohen's d); GA = Güven aralığı; n = örneklem büyüklüğü; Ort = Ortalama; Ss = Standart sapma.

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan toplam 390 katılımcının %37,2'sinin (n=145) kadın, %62,8'inin (n=245) erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu 20–25 yaş aralığındadır (%69,2; n=270). Bunu sırasıyla 44–49 yaş (%12,8; n=50), 32–37 yaş (%4,9; n=19), 38–43 yaş (%4,6; n=18), 26–31 yaş (%3,1; n=12) ve 50 yaş ve üzeri (%5,4; n=21) yaş grupları izlemektedir. Katılımcıların %32,8'i (n=128) evli, %67,2'si (n=262) bekârdır. Mesleki deneyim açısından değerlendirildiğinde ise katılımcıların %71,0'ünün (n=277) 1–5 yıl arası hizmet verdiği, geri kalan katılımcıların ise daha az sayıda olmak üzere 6–10 yıl (%6,7), 11–15 yıl (%8,7), 16–20 yıl (%6,7), 21–25 yıl (%4,6) ve 26 yıl ve üzeri (%2,3) deneyim gruplarında yer aldığı belirlenmiştir.

Tablo 2. Ölçeklere Ait Güvenirlik (Cronbach Alfa) Analizi Sonuçları

	(a)
Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği	0,947
Spor Okur-Yazarlığı Farkındalık Ölçeği	0,944

Not. α = Cronbach Alfa katsayısı. Değerlerin 0,70 ve üzeri olması güvenilirlik açısından kabul edilebilir olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 2'de yer alan Cronbach alfa değerleri incelendiğinde, Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği için güvenilirlik katsayısının $\alpha = 0,947$, Spor Okuryazarlığı Farkındalık Ölçeği için ise $\alpha = 0,944$ olduğu görülmektedir. Her iki ölçeğe ilişkin alfa katsayılarının 0,70'in üzerinde olması, ölçme araçlarının bu araştırma kapsamında yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Ölçeklere Ait Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	N	Ortalama	Standart Sapma
FAORTALAMA	390	3,9693	0,62203
SOORTALAMA	390	4,3296	0,69621

Not. Ortalama ve standart sapma değerleri ölçeklerin toplam puanları üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan 390 bireyin fiziksel aktivite yeterliği puanlarının ortalamasının 3,97, standart sapmasının ise 0,62 olduğu görülmektedir. Ortalama değer yüksek, standart sapmanın ise görece düşük olması, katılımcıların fiziksel aktiviteye ilişkin algılarının genel olarak olumlu ve yanıt dağılımlarının homojen bir yapıda olduğunu göstermektedir.

Spor okuryazarlığı farkındalığına ilişkin ortalama puanın 4,33, standart sapmanın ise 0,70 olarak bulunması, katılımcıların spor okuryazarlığı düzeylerinin oldukça yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Standart sapmanın fiziksel aktivite ölçeğine kıyasla daha yüksek olması, spor okuryazarlığı algısında bireysel farklılıkların daha belirgin olduğuna işaret etmektedir.

Bu tanımlayıcı bulguların ardından, çalışmanın ikinci araştırma sorusu doğrultusunda cinsiyet, yaş, medeni durum ve mesleki kıdem değişkenlerine göre farklılıkları belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA analizleri kullanılmıştır.

Tablo 4. Fiziksel Aktivite Yeterliği ve Spor Okuryazarlığı Algılarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

VTO	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	sd	t	P
FAYÖ	Kadın	145	4,05	.54	388	2,066	0,310
	Erkek	245	3,91	.65			
SOYFÖ	Kadın	145	4,38	49	388	1,405	0,161
	Erkek	245	4,29	79			

Not. FAYÖ = Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği; SOYFÖ = Spor Okuryazarlığı Farkındalık Ölçeği; Ort = Ortalama; Ss = Standart sapma; sd = Serbestlik derecesi.

Tablo 4 incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçları fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığını

göstermektedir. Kadın katılımcıların fiziksel aktivite yeterliği ortalaması ($\bar{x} = 4,05$; $Ss = 0,54$) erkek katılımcıların ortalamasından ($\bar{x} = 3,91$; $Ss = 0,65$) yüksek olmasına karşın bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir, $t(388) = 2,066$, $p = .310$. Benzer şekilde, spor okuryazarlığı farkındalığı puanlarında da kadınların ortalaması ($\bar{x} = 4,38$; $Ss = 0,49$) erkeklerin ortalamasından ($\bar{x} = 4,29$; $Ss = 0,79$) daha yüksek olmasına rağmen fark anlamlı düzeye ulaşmamıştır, $t(388) = 1,405$, $p = .161$. Bu sonuçlar, cinsiyetin fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı üzerinde belirleyici bir değişken olmadığını ve her iki cinsiyette de benzer düzeyde algıların oluştuğunu göstermektedir.

Tablo 5. Fiziksel Aktivite Yeterliği ve Spor Okuryazarlığı Algılarının Medeni Duruma Göre t-Testi Sonuçları

VTO	Sınıflama	n	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
FAYÖ	Evli	128	4,19	,54	388	5,076	0,01
	Bekâr	262	3,86	,62			
SOYFÖ	Evli	128	4,55	,59	388	4,519	0,01
	Bekâr	262	4,22	,71			

Not. FAYÖ = Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği; SOYFÖ = Spor Okuryazarlığı Farkındalık Ölçeği; Ort = Ortalama; Ss = Standart sapma; sd = Serbestlik derecesi.

Tablo 5 incelendiğinde, medeni durum değişkenine göre yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçları, fiziksel aktivite yeterliği algısında anlamlı bir farklılığın bulunduğunu göstermektedir. Evli katılımcıların fiziksel aktivite yeterliği ortalaması ($\bar{x} = 4,19$; $Ss = 0,54$), bekâr katılımcıların ortalamasından ($\bar{x} = 3,86$; $Ss = 0,62$) daha yüksek olup bu fark istatistiksel açıdan anlamlıdır, $t(388) = 5,076$, $p < .05$.

Benzer şekilde, spor okuryazarlığı farkındalığı puanlarının da medeni duruma göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmektedir. Evli bireylerin ortalama puanı ($\bar{x} = 4,55$; $Ss = 0,59$), bekâr bireylerin ortalamasından ($\bar{x} = 4,22$; $Ss = 0,71$) daha yüksektir ve elde edilen fark istatistiksel olarak anlamlıdır, $t(388) = 4,519$, $p < .05$.

Bu bulgular, evli katılımcıların hem fiziksel aktivite yeterliği hem de spor okuryazarlığı farkındalığı açısından bekârlara kıyasla daha yüksek algılara sahip olduğunu ve medeni durumun bu değişkenler üzerinde anlamlı bir etkisi bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Fiziksel Aktivite Yeterliliği Algılarının Yaş Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.

Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	F	P	Fark Görülen Gruplar
20-25 yaş	270	3,885	,639	5	5,052	,001	3-1
26-31 yaş	12	3,903	,445	384			
32-37 yaş	19	4,443	,462	389			
38-43 yaş	18	3,972	817				
44-49 yaş	50	4,199	,474				
50 ve üzeri yaş	21	4,109	,373			5-1	
Toplam	390	3,969	,031				

Not. $\bar{x}$ = Ortalama; Ss = Standart sapma; sd = Serbestlik derecesi. Fark görülen gruplar, Post Hoc analizine göre anlamlı farklılık bulunan yaş gruplarını göstermektedir ($p < .05$).

Tablo 6 incelendiğinde, yaş grupları arasında fiziksel aktivite yeterliği algıları açısından anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir, $F(5, 384) = 5.052$, $p = .001$. Post Hoc analiz sonuçları, 32–37 yaş grubunun ortalama fiziksel aktivite yeterliği puanının ($\bar{x} = 4.443$; $Ss = 0.462$), 20–25 yaş ($\bar{x} = 3.885$; $Ss = 0.639$), 26–31 yaş ($\bar{x} = 3.903$; $Ss = 0.445$) ve 38–43 yaş ($\bar{x} = 3.972$; $Ss = 0.817$) gruplarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca 44–49 yaş grubunun ortalama puanı ($\bar{x} = 4.199$; $Ss = 0.474$), 20–25 yaş grubuna göre anlamlı biçimde farklılaşmıştır. Bu bulgular, yaşın fiziksel aktivite yeterliği

algısı üzerinde etkili bir değişken olduğunu ve bazı yaş grupları arasında anlamlı düzeyde farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 7. Spor Okuryazarlığı Algılarının Yaş Gruplarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Yaş	N	$\bar{x}$	Ss	Sd	F	P	Anlamlılık
20-25 yaş	270	4,260	,715	5			
26-31 yaş	12	4,370	,588	384			
32-37 yaş	19	4,678	,439	389			3-1,4
38-43 yaş	18	4,166	1,061		3,277	,007	5-1
44-49 yaş	50	4,475	,522				6-1,4
50 ve üzeri yaş	21	4,677	,406				
Toplam	390	4,329	,696				

Not. $\bar{x}$ = Ortalama; Ss = Standart sapma; sd = Serbestlik derecesi. Anlamlılık sütununda belirtilen farklılıklar, Post Hoc analizlerine göre anlamlı fark görülen yaş gruplarını göstermektedir ($p < .05$).

Tablo 7 incelendiğinde, yaş grupları arasında spor okuryazarlığı farkındalığı puanlarında anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir, $F(5, 384) = 3.277, p = .007$. Post Hoc analizine göre, 32–37 yaş grubunun ortalama puanının ($\bar{x} = 4.678$; $Ss = 0.439$), 20–25 yaş ($\bar{x} = 4.260$; $Ss = 0.715$) ve 38–43 yaş ($\bar{x} = 4.166$; $Ss = 1.061$) yaş gruplarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 50 yaş ve üzeri grubun ortalama puanı ($\bar{x} = 4.677$; $Ss = 0.406$), 20–25 yaş ve 38–43 yaş gruplarından anlamlı biçimde yüksektir. Bu bulgular, spor okuryazarlığı farkındalığının yaş grupları arasında farklılaştığını ve bazı yaş gruplarının birbirinden anlamlı düzeyde ayrıştığını göstermektedir.

Tablo 8. Fiziksel Aktivite Yeterliliği Algılarının Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.

Meslek Yılı	N	X	Ss	Sd	F	P	Anlamlılık
1-5 yıl	277	3,911	,631	5			
6-10 yıl	26	4,034	,541	384			
11-15 yıl	34	3,974	,747	389			4-1,3
16-20 yıl	26	4,331	,404		3,160	,008	6-1
21-25 yıl	18	4,042	,473				
26 ve üzeri yıl	9	4,363	,354				
Toplam	390	3,969	,622				

Not. $\bar{x}$ = Ortalama; Ss = Standart sapma; sd = Serbestlik derecesi. “Anlamlılık” sütununda yer alan karşılaştırmalar, Post Hoc analizine göre anlamlı farklılık bulunan kıdem gruplarını göstermektedir ($p < .05$).

Tablo 8 incelendiğinde, mesleki kıdem grupları arasında fiziksel aktivite yeterliliği algılarının anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir, $F(5, 384) = 3.160, p = .008$. Post Hoc analiz sonuçları, 16–20 yıl mesleki kıdeme sahip katılımcıların ortalama fiziksel aktivite yeterliliği puanlarının ($\bar{x} = 4.331$; $Ss = 0.404$), 1–5 yıl kıdeme sahip katılımcıların ortalamalarından ($\bar{x} = 3.911$; $Ss = 0.631$) anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, 26 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip katılımcıların ortalama puanının ($\bar{x} = 4.363$; $Ss = 0.354$), 1–5 yıl kıdem grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 16–20 yıl kıdem grubunun, 11–15 yıl kıdem grubuna kıyasla daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Bu bulgular, fiziksel aktivite yeterliliği algısının mesleki kıdem değişkenine göre farklılaştığını ve özellikle daha uzun mesleki deneyime sahip grupların daha yüksek algı düzeylerine ulaştığını ortaya koymaktadır.

Tablo 9. Spor Okuryazarlığı Algılarının Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.

Meslek Yılı	N	X	Ss	Sd	F	P	Anlamlılık
1-5 yıl	277	4,278	,701	5	2,584	,026	4-1,3 6-1,3
6-10 yıl	26	4,341	,904	384			
11-15 yıl	34	4,313	,717	389			
16-20 yıl	26	4,670	,343				
21-25 yıl	18	4,376	,581				
26 ve üzeri yıl	9	4,839	,278				
Toplam	390	4,329	,696				

Not. $\bar{x}$ = Ortalama; Ss = Standart sapma; sd = Serbestlik derecesi. “Anlamlılık” sütununda belirtilen gruplar, Post Hoc analizine göre anlamlı farklılık bulunan mesleki kıdem gruplarını göstermektedir ($p < .05$).

Tablo 9 incelendiğinde, mesleki kıdem grupları arasında spor okuryazarlığı farkındalığı puanlarında anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir, $F(5, 384) = 2.584$, $p = .026$. Post Hoc analiz sonuçlarına göre, 16–20 yıl mesleki kıdeme sahip katılımcıların ortalama spor okuryazarlığı puanlarının ($\bar{x} = 4.670$; $Ss = 0.343$), 1–5 yıl ($\bar{x} = 4.278$; $Ss = 0.701$) ve 11–15 yıl kıdem grubundaki katılımcıların puanlarına göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, 26 yıl ve üzeri mesleki deneyime sahip katılımcıların ortalama puanlarının ($\bar{x} = 4.839$; $Ss = 0.278$), 1–5 yıl ve 11–15 yıl kıdem gruplarına kıyasla anlamlı bir biçimde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, spor okuryazarlığı farkındalığının mesleki kıdem değişkenine göre farklılaştığını ve özellikle daha uzun mesleki deneyime sahip grupların daha yüksek farkındalık düzeylerine ulaştığını göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada beden eğitimi öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmeni adaylarının fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı algıları cinsiyet, medeni durum, yaş ve mesleki kıdem yılı değişkenleri açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular, bazı demografik değişkenlerin bu iki değişken üzerinde anlamlı etkiler oluşturduğunu göstermektedir.

Cinsiyet değişkenine ilişkin bulgular, kadın katılımcıların fiziksel aktivite yeterliği puanlarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuç, kadınların fiziksel aktivite düzeylerinin erkeklerden daha yüksek bulunduğu çalışmalarla uyumludur (Korkmaz & Deniz, 2013). Literatürde erkeklerin daha yüksek fiziksel aktivite puanlarına sahip olduğunu bildiren çalışmalar da bulunmaktadır (Cengiz, İnce & Çiçek, 2009). Bu durum, fiziksel aktivite düzeylerinin cinsiyetten bağımsız olarak kişisel, sosyal ve çevresel faktörlerden etkilenebileceğini düşündürmektedir. Spor okuryazarlığı farkındalığında ise cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık elde edilmemesi, bu değişkenin bilgi, farkındalık ve deneyime dayalı bir yapı gösterdiğini işaret etmektedir.

Medeni duruma ilişkin bulgular evli katılımcıların fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı açısından bekârlardan daha yüksek ortalamalara sahip olduğunu göstermektedir. Arabacı ve Çankaya'nın (2007) evli beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin daha yüksek olduğunu bildiren çalışması bu bulguları desteklemektedir. Bununla birlikte, bekâr bireylerin fiziksel aktivite düzeylerinin daha yüksek olduğunu bildiren çalışmalar da mevcuttur (Kalkavan, Özkara, Alemdağ & Çavdar, 2016; Deniz, 2011). Bu çelişkili sonuçlar, medeni durumun fiziksel aktivite davranışı üzerindeki etkisinin bireysel ve çevresel faktörlere bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir.

Yaş değişkenine ilişkin bulgular, bazı yaş grupları arasında anlamlı farklar olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle 32–37 yaş grubunun hem fiziksel aktivite yeterliği hem de spor okuryazarlığı açısından

daha yüksek puanlara sahip olması dikkat çekicidir. Hernaiz Sánchez ve arkadaşlarının (2021) yetişkinlerde fiziksel okuryazarlığın motor beceriler ve anlamlı fiziksel aktivite katılımı ile ilişkili olduğunu bildiren çalışması, yaşın artmasıyla bilgi, farkındalık ve katılım bilincinin güçlendiğini göstermektedir. Ancak yaşın anlamlı bir etkisi olmadığını raporlayan araştırmalar da bulunmaktadır (Demir, 2019; Durukan, Şahin & Durukan, 2016). Bu durum, fiziksel aktivite ve spor okuryazarlığının yaşla birlikte değişim gösterse de bireysel ve yaşam tarzına bağlı faktörlerden önemli ölçüde etkilendiğini işaret etmektedir.

Mesleki kıdem yılına ilişkin bulgular, 16–20 yıl ve 26 yıl üzeri mesleki deneyime sahip katılımcıların fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı açısından daha yüksek değerlere sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, mesleki deneyimi yüksek öğretmenlerin fiziksel okuryazarlık algılarının daha gelişmiş olduğunu bildiren çalışmalarla uyumludur (Stoddart & Humbert, 2017). Buna karşın bazı araştırmalar, mesleki kıdem ile fiziksel aktivite düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını bildirmiştir (Kuşan, 2019; Akdemir, 2022). Bu farklılıklar, mesleki kıdem etkisinin bireyin çalışma ortamı, yaşam tarzı, meslek içi eğitim düzeyi ve fiziksel aktiviteye yönelik tutumları gibi değişkenlerle birlikte değerlendirildiğinde daha anlamlı hale geldiğini göstermektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, araştırma bulguları fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığının bazı demografik değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaştığını ortaya koymaktadır. Katılımcıların yaş, medeni durum ve kıdem yılı gibi özellikleri, hem fiziksel aktiviteye katılım hem de spor okuryazarlığına yönelik algıların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda, öğretmenlerin fiziksel aktivite ve spor okuryazarlığı alanındaki farkındalıklarının artırılmasına yönelik eğitim ve uygulamaların, öğretim süreçlerinin niteliğine ve öğrencilerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarına olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir.

Bu araştırmanın bulguları, beden eğitimi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı algılarının cinsiyet, medeni durum, yaş ve mesleki kıdem yılı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaştığını göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, her iki değişkenin yalnızca bireysel özelliklerle değil, aynı zamanda sosyal ve mesleki deneyimle de şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Cinsiyet değişkenine ilişkin bulgular, kadın katılımcıların fiziksel aktivite yeterliği puanlarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğunu göstermiştir. Spor okuryazarlığı farkındalığında ise cinsiyet temelli bir farklılık görülmemesi, bu yapının bilgi, farkındalık ve bireysel deneyim gibi faktörlere daha güçlü biçimde bağlı olduğunu düşündürmektedir.

Medeni duruma ilişkin sonuçlar, evli bireylerin hem fiziksel aktivite yeterliği hem de spor okuryazarlığı farkındalığı açısından bekârlardan daha yüksek değerlere sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, yaşam düzeni, sorumluluk düzeyi ve sosyal destek yapısının fiziksel aktiviteye yönelik tutumları etkileyebileceğini göstermektedir.

Yaş değişkeni incelendiğinde, özellikle orta yaş grubunda yer alan katılımcıların hem fiziksel aktivite yeterliği hem de spor okuryazarlığı farkındalığı açısından daha yüksek algıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, yaşla birlikte artan mesleki deneyim, bilgi birikimi ve sağlık bilincinin etkisini işaret etmektedir. Mesleki kıdem yılına ilişkin bulgular ise 16 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin fiziksel aktivite

yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı düzeylerinin diğer kıdem gruplarına göre anlamlı biçimde daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, mesleki deneyimin fiziksel aktiviteye yönelik bilgi, tutum ve farkındalık düzeylerini güçlendiren önemli bir etken olduğunu ortaya koymaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, fiziksel aktivite yeterliği ve spor okuryazarlığı farkındalığı algılarının kişisel, sosyal ve mesleki faktörlerin etkileşimi ile şekillendiği görülmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen eğitimi programlarında fiziksel aktivite ve spor okuryazarlığını destekleyen içeriklerin güçlendirilmesi ve hizmet içi eğitimlerde bu konulara yönelik yönlendirmelerin artırılması, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerine önemli katkılar sağlayabilir.

Öneriler

- Cinsiyet farkını azaltmak için, erkek öğretmenler ve stajyer öğretmenler için fiziksel aktiviteye katılımı teşvik edecek seminerler, atölye çalışmaları ve eğitim programları düzenlenebilir.
- Bireyler arasında fiziksel aktivite motivasyonunu artırmak için sosyal destek mekanizmaları geliştirilebilir; örneğin grup temelli fiziksel aktivite etkinlikleri düzenlenebilir.
- Genç öğretmenlerin ve stajyer öğretmenlerin fiziksel aktivite yeterliliklerini artırmak için fiziksel aktivite yeterliliği ile ilgili ders içerikleri çalışma programlarına entegre edilebilir.
- Sürekli eğitim programlarının bir parçası olarak, deneyimli öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerini aktarabilecekleri mentorluk sistemleri kurularak daha az deneyimli öğretmenlerin gelişimi desteklenebilir.
- Fiziksel aktivite beceri ve bilgilerinde yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen çevrimiçi modüller veya eğitim programları yaygınlaştırılabilir.

Kaynaklar

- Akdemir, K. (2022). *Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile mesleki kıdem yılı arasındaki ilişkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.
- Arabacı, R., & Çankaya, C. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin araştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 1–15.
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (23. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Campbell, N., Gray, C., Foley, L., Maddison, R., & Prapavessis, H. (2016). Ergenlerde fiziksel aktivite etkinliğini değerlendirmek için alan-özgü bir yaklaşım: Ölçek tasarımıyla öngörücü geçerliliğe. *Spor ve Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 22, 20–26.
- Cengiz, C., İnce, M. L., & Çiçek, Ş. (2009). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ve fiziksel aktivite tercihleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 23–32.
- Çuhadar, Y. (2021). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel okuryazarlık algıları ile fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.
- Demir, F. (2019). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel aktivite ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi* (Tez No. 784721) [Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, G. T., & Cicioğlu, H. İ. (2018). Motivation scale for participation in physical activity (MSPPA): A study of validity and reliability / Fiziksel aktiviteye katılım motivasyonu ölçeği (FAKMÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2479–2492.

- Deniz, M. (2011). *Yetişkinlerde fiziksel aktivite düzeyi ile sosyoekonomik durum arasındaki ilişkinin araştırılması (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Durukan, O., Şahin, G., & Durukan, H. (2016). Physical education teachers; physical activity level and affecting factors (Çanakkale örneği). *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 18(1), 103–109.
- Eraslan, L., & Çakıcı, D. (2011). Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 427–438.
- Garber, C. E., Blissmer, B., Deschenes, M. R., Franklin, B. A., Lamonte, M. J., Lee, I. M., & Swain, D. P. (2011). Quantity and quality of exercise for developing and maintaining cardiorespiratory, musculoskeletal, and neuromotor fitness in apparently healthy adults: Guidance for prescribing exercise. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 43(7), 1334–1359.
- Hernaiz-Sánchez, A., Villaverde-Caramés, E. J., González-Valeiro, M., & Fernández-Villarino, M. A. (2021). Physical literacy and teacher training: Pilot study. *Education Sciences*, 11(2), 42. <https://doi.org/10.3390/educsci11020042>
- Hyndman, B., & Pill, S. (2018). What's in a concept? A Leximancer text mining analysis of physical literacy across the international literature. *European Physical Education Review*, 24(3), 292–313.
- Jurbala, P. (2015). What is physical literacy, really? *Quest*, 67(4), 367–383.
- Kalkavan, A., Özkara, A. B., Alemdağ, C., & Çavdar, S. (2016). Investigation of the physical activity participation levels and obesity status of academic staff. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(1), 329–339.
- Korkmaz, N. H., & Deniz, M. (2013). Yetişkinlerin fiziksel aktivite düzeyleri ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 8(3), 46–56.
- Kuşan, M. (2019). *Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin iş performansına etkisinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü]*. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Öksüzöğlü, P. (2009). *Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlik algıları (Yüksek Lisans Tezi)*. Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Saygın, Ö., Yıldırım, Y., & Karacabey, K. (2015). Alana özgü Fiziksel Aktivite Yeterliği Ölçeği: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 1(2), 44–54. <https://doi.org/10.18826/useeabd.308845>
- Stoddart, A. L., & Humbert, M. L. (2017). Physical literacy is...? What teachers really know. *Revue phénEPS/PHEnex Journal*, 8(3), 1–18.
- Şahin, H. M. (2005). *Beden eğitimi ve spor sözlüğü*. İstanbul: Yayıncılık Matbaası.
- Uğraş, S. (2013). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin yeterliliği hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Ülker, Ş. G. (2019). *Spor okur-yazarlığı kavramının antrenör, spor yöneticisi ve beden Eğitimi öğretmenlerinin bakış açıları ile irdelenmesi: İstanbul örneği (Yüksek Lisans Tezi)*. [Üniversite], İstanbul.
- Whitehead, M. (2010). *Physical literacy: Throughout the lifecourse*. London: Routledge.
- Yükseköğretim Kurulu (YKK). (2015). Yükseköğretim Kurulu kararı. Ankara.

Makale Alıntısı

Senger, K., & Yazıcı, A.G. (2025). Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Fiziksel Aktivite ve Algılanan Fiziksel Okur Yazarlık Düzeylerine Etkisi [The Impact of Physical Activity and Perceived Physical Literacy Levels on Physical Education Teachers and Pre-service Teachers Receiving Pedagogical Formation Training], *Spor Eğitim Dergisi*, 9(3), 466-477.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.